

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право України. Загальна частина.

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-23	Цивільне право України. Загальна частина	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	2	3	5	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесні та пояснювально-демонстраційні; метод проблемного викладання; репродуктивні; практичні (розв'язання цивільно-правових завдань, застосування норм цивільного законодавства); кейс-метод (аналіз цивільно-правових ситуацій); метод аналізу нормативно-правових актів і судової практики; метод роботи з цивільно-правовими документами (договори, правочини, заяви, юридичні висновки); моделювання цивільно-правових ситуацій; дослідницький і порівняльно-правовий; інтерактивні методи (дискусія, дебати, рольові ігри) із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до видів навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти теоретичних і прикладних знань у сфері цивільно-правових відносин, опанування основних категорій науки цивільного права, набуття знань, умінь і навичок, пов'язаних з особливостями правового регулювання майнових і особистих немайнових відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК14	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у дискусіях на практичних заняттях; виконання практичних завдань (вирішення цивільно-правових ситуацій, застосування норм цивільного законодавства); тестування; перевірка індивідуальних і кейсових завдань (аналіз цивільно-правових відносин); аналіз судової практики; письмові роботи (цивільно-правові задачі, тести, контрольні роботи); питання для поточного та підсумкового контролю; оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття, предмет та метод цивільного права

Предмет цивільно-правового регулювання та його структура. Метод цивільного права як спосіб юридичного впливу на суспільні відносини. Функції цивільного права в умовах ринкової економіки. Принципи цивільного законодавства як фундаментальні засади регулювання. Місце цивільного права в системі приватного права України.

Тема 2. Джерела цивільного права України

Поняття та система джерел цивільного права. Конституція України як база цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного права. Значення звичаїв та міжнародних договорів у регулюванні приватних відносин. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

Тема 3. Цивільні правовідносини

Поняття, ознаки та структура цивільних правовідносин. Класифікація цивільних правовідносин на майнові та особисті немайнові. Абсолютні та відносні цивільні правовідносини. Суб'єкти, об'єкти та зміст цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 4. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

Цивільна правоздатність фізичної особи та її обсяг. Цивільна дієздатність фізичної особи та її види. Підстави та наслідки обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною. Правовий статус ФОП. Порядок визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.

Тема 5. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття, ознаки та класифікація юридичних осіб. Порядок створення та державна реєстрація юридичних осіб. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи. Способи припинення діяльності юридичної особи через реорганізацію або ліквідацію. Особливості правового статусу господарських товариств та установ.

Тема 6. Об'єкти цивільних прав

Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав. Речі як найбільш поширений об'єкт цивільних прав. Правовий режим рухомого та нерухомого майна. Гроші, цінні папери та валютні цінності в цивільному обороті. Результати інтелектуальної діяльності та нематеріальні блага як об'єкти регулювання.

Тема 7. Правочини в цивільному праві

Поняття, ознаки та класифікація правочинів. Умови дійсності правочинів згідно з законодавством. Форма правочину та наслідки її недотримання. Поняття та види нікчемних і оспорюваних правочинів. Наслідки визнання правочину недійсним та реституція.

Тема 8. Представництво та довіреність

Поняття, підстави та види представництва в цивільному праві. Суб'єкти представницьких відносин та їхні повноваження. Поняття довіреності, її форма та термін дії. Комерційне представництво та його особливості. Наслідки вчинення правочину особою, не уповноваженою на це.

Тема 9. Строки та терміни у цивільному праві

Поняття та класифікація строків у цивільному законодавстві. Порядок обчислення строків та термінів. Поняття та види преюдиційних і гарантійних строків. Поняття позовної давності та її значення. Наслідки впливу позовної давності та порядок її застосування судом.

Тема 10. Здійснення та захист цивільних прав

Поняття та принципи здійснення цивільних суб'єктивних прав. Межі здійснення цивільних прав та поняття зловживання правом. Способи захисту цивільних прав та інтересів судом. Самозахист цивільних прав як форма позасудового захисту. Відповідальність держави за шкоду, завдану незаконними діями органів влади.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Civil Rights Law: <https://www.coursera.org/learn/civil-rights-law>; Property and Responsibility: An Introduction to Law and Economics: <https://www.coursera.org/learn/property-law-and-economics>);

- edX (Basic Japanese Civil Law: <https://www.edx.org/learn/law/institute-of-science-tokyo-basic-japanese-civil-law-3>).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: словесні (лекція, пояснення); пояснювально-демонстраційні (презентації, ілюстрації, демонстрації); метод проблемного викладання; методи візуалізації; використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи навчання на семінарських заняттях: словесні (дискусія, співбесіда); пояснювально-демонстраційні (аналіз прикладів); практичні (розв'язання цивільно-правових задач, аналіз цивільно-правових ситуацій, застосування норм цивільного законодавства); кейс-метод (аналіз і вирішення цивільно-правових ситуацій); пошуковий і дослідницький методи; інтерактивні методи (дискусії, дебати); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи оцінювання: усне та письмове опитування, тестування, виконання практичних і кейсових завдань (вирішення цивільно-правових ситуацій), аналіз судової практики, письмові роботи (розв'язання цивільно-правових задач), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, результати неформальної освіти (онлайн-курси); для підсумкового контролю – підсумкове оцінювання у формі тестування та/або письмової роботи з практичними завданнями.

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів
											100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бобко В.Г. Мазур В.В., Полішко Н.Л. Відшкодування моральної шкоди, завданої смертю фізичної особи (на прикладі України та Республіки Польща). *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 5(33). С. 160–170. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-160-170](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-160-170)
2. Полішко Н.Л., Ракул О.В. Банківська гарантія та порука як вид забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань (на прикладі договору факторингу). *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 9(37) С. 83–92. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9\(37\)-83-92](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9(37)-83-92)
3. Хорватова О.О. Договір страхування життя та здоров'я на випадок онкологічних захворювань: цивільно-правові питання. *Право України*. 2025. № 5. С. 90-104. https://pravoua.com.ua/storage/files/magazines/files/article-pravo_2025_5-s4244.pdf
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб. / [Аврамова О.Є., Горбенко А.С., Горобець Н.О. та ін.]; за заг. ред. С.О. Сліпченка, О.Л. Зайцева. Харків: ХНУВС, 2022. 332 с. <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/8ffaa695-f96b-43d0-a620-c63d662f84b4>
6. Цивільне право (загальна частина): навч. посіб. / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Civilne_Pravo-1.pdf
7. Цивільне право: загальна частина. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Нестерцова-Собакарь О.В., Аксютіна А.В., Косяченко К.Е., Поклонська О.Ю. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2020. 232 с. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/4967>
8. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту: навч. посіб. / Резворович К.Р., Юнін О.С., Круглова О.О. та ін. Ч. 1. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2020. 295 с. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/5075>
9. Чубоха Н.Ф. Цивільне право. Загальна частина: практикум: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 179 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/48d2fb5d-ce34-48cc-b8fc-eb29122a04f1/content>
10. Шаповал Л.І., Полішко Н.Л. Про деякі підходи до законодавчого регулювання ролі опікуна (піклувальника) в Україні, Франції та Швейцарії. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 8(26). С. 693–704. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26))

Викладач: Хорватова Оксана Олегівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного та приватного права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент

